

KESKKONNAAMET

ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS

Märge tehtud: 11.03.2026

Juurdepääsupiirang kehtib kuni: 10.03.2031

Alus: AvTS § 35 lg 1 p 8

Teabevaldaja: Keskkonnaamet

Anett Reilent
Riigimetsa Majandamise Keskus
anett.reilent@rmk.ee

Teie 18.02.2026 nr 3-6.1/2026/1035

Meie 11.03.2026 nr 7-11/26/3271-2

Seisukoht Aavoja jõeliste elupaikade parandamise kavatsusele

Austatud Anett Reilent

RMK on alustanud jõeliste elupaikade parandamise kavandamist Soodla jõel Vikipalu ja Pillapalu külas vastavalt taastamiskavale¹, mis on koostatud Kaitseväe keskpõlügeni riigi eriplaneeringu Natura hindamise hüvitusmeetmete kava raames 2025. aastal. Soovite Keskkonnaameti seisukohta, tingimusi ja soovitusi, millega arvestada tööde (jõesäangi mitmekesistamine kivide ja puiduga) läbiviimisel. Samuti palute kooskõlastada tööde kavatsusdokument koos lisatud lähteülesannetega.

Kokkuvõtvalt leiab Keskkonnaamet, et kavandataval tegevusel on eeldatavalt soodne mõju Aavoja elustikule ja must-toonekurele. Tegevus ei ole vastuolus Maapaju looduskaitseala kaitse-eesmärkidega, kui üksikpuude raie toimub elupaigatüübil niiskuslembedes kõrgrohudust (6430) või kasutatakse piirkonna teiste taastamisprojektide trassiraietest saadud puitu. Müratekitavad tegevusi palume teha väljaspool metsise pesitsusaega ajavahemikus 1. august kuni 31. jaanuar. Kaitsealuse seene haavanäatsa leiupaigas palume vältida masinatega liikumist ning projektiks vajalike vahendite ladustamist. Palume säilitada seene leiupaigas haavapuud ja võimalusel vältida puude raiet. Enne tööde alustamist tuleb taotleda veekeskkonnariskiga tegevuse registreering, esitades taotluse Keskkonnaametile vähemalt üks kuu ette.

1. Maapaju looduskaitsealast

Eesti looduse infosüsteemi (EELIS, Keskkonnaagentuur) andmetel kattub projektala Maapaju looduskaitseala Maapaju sihtkaitsevööndiga ning projekteeritava Maapaju looduskaitseala Maapaju sihtkaitsevööndiga. Kaitseala valitseja (Keskkonnaamet) nõusolekul on lubatud kaitsealuste liikide elutingimuste säilitamiseks vajalik tegevus ning olemasolevate maaparandussüsteemide hoiutööd ja veerežiimi taastamine². Sõidukiga sõitmine väljaspool teid ning maastikusõidukiga sõitmine on lubatud näiteks kaitseala valitseja nõusolekul teostatavatel teadustegevustel³. Anija metskonna kvartalites AN113 ja AN114 on keelatud inimeste viibimine 15. märtsist 31. augustini, välja arvatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemisega seotud tegevustes ning kaitseala valitseja nõusolekul teostatavas

¹ „Kaitseväe keskpõlügeni Natura hüvitusmeetmete kava raames must-toonekurele (*Ciconia nigra*) sobivate toitumisveekogude looduslikkuse parandamine ja taastamine“.

² [Maapaju looduskaitseala kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri](#) (kaitse-eeskiri) § 4 lg 4 p-d 1 ja 3

³ Kaitse-eeskiri § 4 lg 3

teadustegevuses⁴. Ühtlasi kuulub ala Maapaju loodusalana üleeuroopalisse kaitsealade võrgustikku Natura 2000.

Projekталal on inventeeritud Natura 2000 elupaigatüüp niiskuslembesed kõrgrohostud (6430). Vastavalt tööde kavatsusele kavandatakse kaitseala piires vajadusel üksikpuude langetamist sāngi mitmekesistamiseks ainult niiskuslembese kõrgrohostu (elupaigatüüp 6430) alalt, mille puhul on Maapaju looduskaitseala kaitsekorralduskavas välja toodud ohutegurina võsastumine⁵. **Keskkonnaameti hinnangul ei ole kavandatav tegevus vastuolus ala kaitse-eesmärkidega kui üksikpuude raie kavandatakse üksnes nimetatud elupaigatüübil või kasutatakse piirkonnas teiste taastamisprojektide⁶ trassiraiete käigus langetatud puitu.**

2. Püsielupaigast ja kaitsealustest liikidest

Valdav osa projekталast jääb Vikipalu metsise püsielupaika. Projekтala piirneb vahetult Pillapalu mängupaigaga, 500 m kaugusele jäävad Maapaju 2 ja Vikipalu mängupaigad.

Püsielupaika jäävatel teedel ja radadel on sõidukitega liiklemine lubatud, väljaspool teid ja radu ning maastikusõidukitega liiklemine on lubatud vaid teatud erandite puhul (mh Keskkonnaameti nõusolekul kaitse-eeskirjaga lubatud töödel)⁷. Liigi elutingimuste säilimiseks ja parandamiseks vajaliku tegevusena võib püsielupaiga valitseja lubada sihtkaitsevööndis mh veerežiimi taastamist⁸. Metsise püsielupaigas on liikumispiirang 1. veebruarist 30. juulini.

Lisaks jääb kogu projekталale II kaitsekategooria linnuliigi metsise (*Tetrao urogallus*; KLO9134357) registreeritud elupaik. Piiritlemata II kategooria kaitsealuste liikide elupaikades rakendub isendi kaitse⁹. Kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmine ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal on keelatud¹⁰. Keelatud on looduslikult esinevate lindude pesade ja munade tahtlik hävitamine ja kahjustamine või pesade kõrvaldamine ning tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal¹¹.

Metsis on häirimistundlik liik, eriti tundlik häirimise suhtes mängu- ja pesitsusperioodil, mis kestab veebruari algusest juuli lõpuni. Täiendavad müra allikad kuni 2 km kaugusel metsise mängupaigast võivad mõjutada negatiivselt metsise mänguaktiivsust. **Müra mõju vältimiseks tuleb müratekitavad tegevusi teha väljaspool metsise pesitsusaega ajavahemikus 1. august kuni 31. jaanuar**, mis on lähteülesannete nõuetes märgitud.

Projekталale jääb ka III kaitsekategooria seeneliik haavanääts (*Junghuhnia pseudozilingiana*; KLO9601356). Keelatud on III kaitsekategooria taimede hävitamine ja loodusest korjamine ulatuses, mis ohustab liigi säilimist selles elupaigas¹². **Seene leiupaigas palume vältida masinatega liikumist. Lisaks palume projektiks vajalike materjalide või vahendite ladustamist seene leikokohale mitte planeerida. Haavanäätsa leikokohas palume säilitada haavapuud ja võimalusel vältida puude raiet.**

3. Vääriselupaikadest

Tööde alale ja piirkonda jäävad mitmed vääriselupaigad, mis on kavatsuses välja toodud. Vääriselupaikadesse ei planeerita raiet ja neis ei eemaldata surnud ja lamapuitu.

⁴ Kaitse-eeskiri § 5 lg 2

⁵ Maapaju looduskaitseala kaitsekorralduskava 2017-2026. Keskkonnaamet

⁶ „Maapaju looduskaitsealal loodusliku veerežiimi taastamistööde ehitusprojekt“ ja „Vikipalu metsise püsielupaigas loodusliku veerežiimi taastamistööde ehitusprojekt“

⁷ [Metsise püsielupaikade kaitse alla võtmine](#) (määrus) § 4 lg 3

⁸ Määrus § 4 lg 6

⁹ Looduskaitseadus (LKS) § 48 lg 4

¹⁰ LKS § 55 lg 6

¹¹ LKS § 55 lg 6¹ p-d 1 ja 2

¹² LKS § 55 lg 8

4. Veeseadusest

Veekeskkonnariskiga tegevuse registreerimine annab õiguse veekogust, välja arvatud meri, tahkete ainete paigutamine mahuga alates 5 m³.¹³ Lähteülesannete kohaselt on kivide maht kokku 15,8 m³. Registreeringu taotleja peab esitama sõltuvalt taotletavast tegevusest järgmist:

- kavandatava tegevuse kirjeldus, eesmärk ja põhjendus;
- kavandatava tegevuse iseloomustus ja tehniline kirjeldus koos ligikaudsete mahtudega;
- kavandatava tegevuse asukoha koordinaadid ja kirjeldus;
- mõjutatava põhjaveekogumi, veekogu nimi;
- andmete olemasolul veekogu registrikood ja kinnistu registriosa number ning katastritunnus;
- kavandatava tegevuse pinnavee või põhjavee omadustele, vee-elustikule või veega seotud elustikule avalduva võimaliku ebasoodsa mõju kirjeldus ja leevendusmeetmed;
- normaalpaisutustase, kui taotletakse veetaseme alandamise registreerimist;
- tegevuse elluviimise kavandatav aeg.

Registreeringu taotlemist ja andmist reguleerib lisaks veeseadusele ka „Veekeskkonnariskiga tegevuse registreerimise taotluse ja registreeringu andmekoosseis“.

Puu- ja põõsarinde raie veekaitsevööndis on ilma Keskkonnaameti nõusolekuta keelatud VeeS § 118 lg 2 p-des 1 ja 2 loetletud veekogude rannal või kaldal¹⁴.

Eeltoodust tulenevalt tuleb taotleda veekeskkonnariskiga tegevuse registreering, mille taotlus tuleb Keskkonnaametile esitada vähemalt üks kuu enne tegevusega alustamist. Registreering on vajalik, kuna Keskkonnaamet peab saama kontrollida, kus, millises mahus, mis ajal jne on korrashoiutöid planeeritud teha ja vajaduse korral seada lisatingimusi. Registreeringu taotlemisel võib olla vajalik läbi viia eelhindang keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kaalumiseks või keskkonnamõju hindamine.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Maret Vildak
juhtivspetsialist
looduskasutuse osakond

Gerda Kirs 54270402 gerda.kirs@keskkonnaamet.ee (looduskasutus)
Liset Takking 5341 6786 liset.takking@keskkonnaamet.ee (loodushoid)
Maria Rätsep 56989604 maria.ratsep@keskkonnaamet.ee (loodushoid)
Elo Rospel 5341 9205 elo.raspel@keskkonnaamet.ee (vee-elustik)

¹³ Veeseadus (*VeeS*) § 196 lg 1 ja 2 p 5¹

¹⁴ VeeS § 119 lg 2